

Balçova'nın seçimi

İzmir'in nüfus olarak 15. büyük ilçesi olan Balçova'da, 60 bin 211 seçmen, 201 sandıkta oy kullanacak. Belediye başkanlığı için 14 adayın yarıştığı ilçede, seçim vaatleri arasında Balçova'yı denizle buluşturmak ile ulaşım ve mezarlık sorunlarını çözmek ön plana çıkıyor

Hasan Rençber

Yerel seçimlere hazırlanan Balçova'da siyasi partilerin ve muhtar adaylarının seçim çalışmaları tüm hızıyla sürüyor. Altı partinin seçim bürosu açtığı ilçede, biri bağımsız olmak üzere 14 aday belediye başkanlığı yarışında. Diğer yandan ise, Balçova'yı oluşturan sekiz mahallenin muhtar adayları yaptıkları ev ve esnaf ziyaretleriyle çalışmalarına devam ediyor.

Balçova'yı denizle buluşturmak

Belediye başkan adaylarının seçim vaatleri arasında başı çeken proje, Balçova ve İnciraltı bölgesini bir bütün haline getirerek halkın denizle buluşmasını sağlamak. Değişik projelerle bunu sağlamayı amaçlayan adaylardan MHP adayı Murat Sevgül, İnciraltı ve Balçova arasında yapılacak olan tramvay hattı ile iki bölgeyi birbirine bağlamayı planlıyor. CHP adayı Mehmet Ali Çalkaya, İnciraltı bölgesindeki dip çamuru temizliğinin tamamlanmasıyla Balçovalılar'ın denizle buluşmasının önünün açılacağını ifade ederken, DSP adayı Semra Aksakal Kayacan yüzülebilen bir İnciraltı için çalışmalar yapacağını açıkladı. Ak Parti adayı Hasan Özcan ise İnciraltı'na kurulacak iskele ile Balçova'yı diğer ilçeler ve merkezle buluşturmayı amaçlıyor.

Ulaşımında radikal projeler

Balçova'nın temel problemlerinden biri olan ulaşım sıkıntısını gidermek her adayın gündeminin ilk sıralarını işgal ediyor. Ak Parti adayı Hasan Özcan'ın ulaşım konusundaki başlıca vaadi F. Altay - 9 Eylül Üniversitesi

Hastanesi hattıyla ilçeyi metroya kavuşturmak. CHP adayı Çalkaya, Ata Caddesi'nde trafiği tamamıyla tek yön yapma ve yeni güzergahlar oluşturma projeleriyle gündeme geldi. MHP adayı Sevgül ise Ata Caddesi'nin tek yön olan kısmını trafiğe kapatarak yayalaştırmayı planlıyor. Sevgül, Fahrettin Altay metro istasyonuna bağlanacak tramvay hattıyla otobüs ve minibüslerin Balçova'ya girmeyeceğini, bunun da trafiği önemli ölçüde rahatlatacağını açıkladı.

Mezarlık sorunu adayların ajandasında

Partisinin aday tanıtım toplantısı için Sakarya Caddesi'nde bir miting düzenleyen Ak Parti Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım'ın da dikkat çektiği mezarlık konusu diğer partilerin de gündeminde. Konuya ilişkin açıklama yapan MHP adayı Sevgül, Balçova'ya içinde modern bir gasilhane ve morguyla yeni bir mezarlığın şart olduğunu açıklarken, mezarlık sorununu, ilçenin en büyük problemi olarak tanımladı. DSP adayı Semra Aksakal Kayacan da seçim çalışmaları sırasında cenaze ve defin işlemlerinin sorunsuz olarak yapılabilmesi için çalışacaklarını açıkladı.

Ortak gündem; Teleferik

Yenilenme süreci uzun yıllardır ilçe gündemini meşgul eden teleferik hattı adayların seçim çalışmaları sırasında üzerinde en çok durdukları konulardan biri. Mevcut Belediye Başkanı M. Ali Çalkaya teleferik'in Haziran ayında hizmete gireceğini açıklarken, diğer adaylar da miting ve toplantılarında teleferiği ilçe ekonomisi için olmazsa olmaz bir unsur olarak gördüklerini yinelediler.

Öğrenci odaklı projeler öne çıkıyor

Belediye başkan adayları İzmir Ekonomi Üniversitesi çevresi ve öğrenciler için farklı projelerini kamuoyuna sundular. Bunlardan ilki; mevcut Belediye Başkanı ve CHP adayı Mehmet Ali Çalkaya'nın resmi internet sitesinden yayınladığı rekreasyon alanı projesi. Çalkaya; üniversitenin yanındaki bugün otopark olarak kullanılan ağaçlık bölgede çevre düzenlemesi yapılarak modern bir yaşam alanı haline getireceğini vadediyor. Öğrencilere yönelik diğer bir proje ise MHP adayı Murat Sevgül'ün toplu konut projesini hayata geçirerek konut sorununu çözme planı. Ayrıca Sevgül; öğrencilerin faydalanamayacakları yatırımlar yerine, öğrencilerle birlikte onların ihtiyaçlarına yönelik projeler üretilmesi gerektiğini belirtiyor. DSP adayı Semra Aksakal Kayacan'ın projeleri arasında ise, ilçedeki öğrencilerin barınma sorununa, yeni yapılacak güvenli ve çağdaş yurtlarla çözüm bulunması var. Ak Parti adayı Hasan Özcan'ın üniversitelilere yönelik başlıca projesi ise, Dünya Üniversiteler Tiyatro Festivali'ni Balçova'da düzenlemek.

1900'lü yılların başında Balçova Köyü olarak adlandırılan bölge, ilk belediyesine 1963 yılında kavuştu. 1980 yılında Narlıdere'ye bağlanan Balçova, 1992 yılında ise tekrar belediye durumuna getirilmiştir.

Balçova Belediye Başkan Adayları

AK PARTİ - Hasan Özcan
BBP - İsmail Mergen
BTP - Rahime Sakınmaz
CHP - Mehmet Ali Çalkaya
DP - Hakan Gürsu
DSP - Semra Aksakal Kayacan
HDP - Ercan Aygün
HEPAR - Ayşen Talay
İP - Talat Özdemir
LDP - Esergül Öztürk Hepşennur
MHP - Murat Sevgül
MP - Vedat Üyükler
SP - Bülent Arslan
BAĞIMSIZ - Hasan Aydın

İzmir'e sorduk

+ /video

+ /fotogaleri

İzmir Büyükşehir Belediyesi için 30 Mart 2014'te düzenlenecek yerel seçimler ile yeni bir dönem başlayacak. Bu yeni dönem öncesinde kentin temel sorunları ve çözümleri üzerine görüşler aldık

Burak Karayalçın
Fundanur Öztürk

İzmir'de 2009 yerel yönetim seçimlerinde 30 ilçe belediye başkanı; Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) 28, Demokrat Parti'den (DP) 1 ve Adalet ve Kalkınma Partisi'nden (AKP) 1 olmak üzere toplam üç partiden seçildi. 2011 Genel Seçimlerinde ise Ak Parti 11 Milletvekili, CHP 12 Milletvekilli ve MHP 2 Milletvekili seçimleri kazandı. 2004 yılından bu yana İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevini üstlenen Aziz Kocaoğlu, 2014 Yerel Seçimleri'nde de adaylığını ilan ederken, AK Parti Binali Yıldırım'ı, MHP Murat Taşer'i aday gösterdi.

10 yıldır Aziz Kocaoğlu
28 Mart 2004 seçiminde CHP'den Bornova Belediye Başkanı seçilen Aziz Kocaoğlu, İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ahmet Pirıştina'nın vefatı üzerine CHP İzmir teşkilatının Büyükşehir Belediye Meclisi'ndeki üye çoğunluğu sayesinde İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na getirildi. Kocaoğlu, 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri için tekrar CHP tarafından aday gösterildi. 29 Mart 2009 yerel seçimlerinde ise Kocaoğlu, CHP adayı olarak yüzde 54,99 oranında oy (1.133.022 oy) alarak 5 yıllığına İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı seçildi. İki dönemdir İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nı yürüten Kocaoğlu, İzmir'in son 10 yıldaki gelişimini rakamlarla anlattı: "Büyükşehir Belediyesi olarak,

yıllık bazda yatırım miktarımızı 10 yılda 12 kat birden artırdık. 10 yılda Hükümet'in İzmir'e yaptığı toplam yatırımdan daha fazla yatırım gerçekleştirdik. Son 5 yılda ulusal kredi notumuzu 6 basamak, uluslararası kredi notumuzu ise tam 9 basamak birden yükselttik. Kentin yerel yönetimi olarak çok önemli hamleler yaparken, İzmir'i de büyüttük. 2011 yılında, dünyadaki 200 metropol içinde en hızlı büyüyen 4. metropol seçildik. 2013 yılında Türkiye ekonomisi maksimum yüzde 4 büyürken, aynı dönemde İzmir'in merkezi bütçeye ödediği vergi yüzde 10,7 oranında arttı. İzmir, Türkiye ekonomisinden 2,5 kat daha fazla büyüdü. 10 yıldır İzmir'de belediye başkanlığı görevini üstlenen Kocaoğlu bitirdiğimiz dönemde bu şekilde özetlerken, şehrin sorunları ile ilgili yorumlar farklılık gösteriyor.

"İzmir kültür sanat açısından başarısız"
İzmirlilerin kültür sanat etkinliklerine olan ilgisini ve kentin kültür sanat anlamında ne kadar tatmin edici ve yeterli olduğu sorusunu Aktivist Sanatçılar Derneği Başkanı Ümit Yaşar Işıkhana sorduk. İzmir'in genel olarak da, özel olarak da sanatsal etkinliklerde başarısız bir kent olduğunu belirten Işıkhana: "Kent girişlerinde veya çıkışlarında sizi "Kültür ve Sanatın Merkezi İzmir" sloganı veya pankartları karşılar. Fakat bana, yerel ve ulusal anlamda olay yaratmış bir etkinlik gösteremezler. Bu

kente son yıllarda kültür sanata en büyük desteği veren Konak Belediyesi ve daha sonra Karabağlar Belediyesi görülüyorsa da 4 milyonluk bir kente, ülkemizin 3. büyük kentine yeterli değildir" dedi. Ayrıca sözlerine geçtiğimiz yıllarda düzenlenen Kent Kültür Çalıştayı'na olan katılımdaki yetersizlikle devam ederek, "200 katılımcı arasında İzmir kültür sanat mutfağında emek harcamış hiçbir İzmirli, akademisyen, ressam, şair, dergici, tiyatrocu veya müzisyen yoktu" dedi.

"Uzun vadeli projeler gerekiyor"

Yerel yönetimlerin, bu kentin çöpü, kanalizasyonu, kaldırımı ve peyzajı kadar kültür-sanat ortamının da eşit koşullarda ve ayırım yapılmaksızın bütün semtlere götürmek ve halkla buluşturmak gibi görevleri olduğunu belirten Işıkhana, "Yerel yönetimlerin günü birlik, günü kurtarmak anlamında değil, aylık, yıllık, beş yıllık, on ve elli yıllık kültür sanat politikasını planlamış ve zamanı geldiğinde öncelikle hedef kitle olarak seçilen bölgelerde uygulama ve paylaşma ortamını-zeminini oluşturmak zorundadır" dedi.

"Yerel yönetimlerin yeterli bütçeleri var"

Kentin gelişmişliğinin, beton yığınlarının çokluğundansa sanata verilen emeğe bağlı olacağını vurgulayan Işıkhana, "Her yıl aynı kaldırımı değiştiren zihniyet kültür sanata para bulamıyorum diyorsa ben kasıt ararım. İlgili kurumların ve kentte yaşayan belli başlı sanatçıların

katılımı sağlanmadan, önerileri değerlendirilmeden hiçbir kurum ben yaptım bitti diyemez" dedi.

"İzmir, artan nüfusa yetmiyor"

İzmir'de 11 metropol ilçede 2004-2012 yılları arasında trafiğe çıkan araç sayısı 700 bin civarında. Artan araç sayısı beraberinde trafik ve otopark sorununu getirmekte. Bu yıllar arasında büyükşehir belediyesi tarafından yapılan otoparkların toplam araç kapasitesi ise Hatay Katlı Otoparkı da bittiğinde 1356 olacak.

Bu konu ile ilgili aldığımız görüşler arasında öne çıkan yorumlar, şuanki İzmir kentinin mevcut nüfusa yetemediği yönünde. 70li yaşlarında olan bir vatandaş kendisini, "1958'de İzmir'e geldiğimde kentin ortalama 480 bin nüfusu vardı. şehir merkezi ve yollar aynen şuan olduğu gibiydi diyebilirim. O zamanki nüfusa şuanki şehir yetiyordu ancak artık 5 milyon nüfuslu bir şehir" sözleriyle ifade etti.

"Bu şehrin en temel sorunu alt yapı sorunudur."

İzmir'in en temel sorunu nedir sorusunu yönelttiğimiz Arkeolog Dijvan Talu, şehre yağmur yağdığında ulaşım sıkıntıları ve alt yapı sorunlarının yaşanmasından şikayetçi olduğunu belirterek sözlerine şöyle devam etti: "Altyapı sorunları geniş düşünülmüş, kalıcı olarak çözülemiyor. Roma Dönemi'nde kenti kanalizasyon ağları ile örmüşler hatta bu yapılar Osmanlı Dönemi'ne kadar var ama modern kent

altyapı sorunlarını çözememiş. Denizi yavaş yavaş temizlemeye başladılar ama yeterli değil. Atık sularımız hala denize dökülüyor. Bunu bir kere yapıp çözmek bir mühendislik olayı. İş yalnızca kaldırım yapmakla, sahilde var olan granit taşını söküp yeni granit taşı döşemekle olmuyor. Kaldırımdan geçimelik bir belediyeçilik anlayışı bize yarar değil, zarar getirir. Bu kent yıllardır tarih üreten bir kent ama maalesef kentsel dokuyu koruyacak bir kent planına sahip değil. Mesela Bornova Sokağı, Basmane ya da Konak Damlacı Camii etrafında bir sürü geleneksel evler var. O dokuyu koruyabilseler çok muazzam bir kent olur ama her tarafı betona buluyorlar. Restorasyon çalışmaları var ama yetersiz. Bunları denetleyen kurumların nasıl ve neye göre çalışmalarını yürüttüklerini bilmiyorum."

Belediye aile şirketi gibi işliyor

Belediyenin işleyiş mekanizmasını elitist olmakla eleştiren Talu, "Başkana yakın insanlar var ve kanaat önderleri olarak kentlilerin fikirlerinin değerlendirilmesi gerekirken bu insanların fikirleri alınıyor. Halbuki kentin asıl sorunlarını gören ve gerçek çözümler üretebilecek insanlar kentlilerdir" dedi. Talu, siyasetle belediyeçiliğin aynı şey olmadığını, kentin altyapı, üstyapı ve ekonomik sorunlarının çözülmesi halinde sıkıntı yaşanmayacağını belirterek sözlerini, "Siyasetçilikle belediyeçilik arasında derin bir uçurum var" diyerek tamamladı.

Siyasal özne olarak 'kadın'

Kadınların siyasette daha fazla söz hakkına sahip olması için yapılan çalışmaların biri 'kadın kotası'. Kadınların yetersiz temsilini ortadan kaldırmayı hedefleyen bu siyasal model, beraberinde birçok soruyu da getirdi

Gözde Özhan
Melike Futtu

Siyasal partiler tarafından kadın erkek eşitliğini sağlamak amacıyla uygulanan kadın kotası, kadın konusunda oluşturulacak politikalara zemin oluşturacak nitelikte; fakat siyasal partilerin yerel seçimlerde 'kadın kotası'nı uygulamaları, farklı tartışmalara zemin oluşturdu. Kadınların siyasal yaşama eşit katılımını sağlamak için yapılan reform çalışmaları beraberinde birçok soruyu getirdi. Kadın kotası, kadınların siyasete aktif olarak katılmalarının önündeki engelleri tamamen kaldırdı mı? Kadınların siyasetteki temsilini ve katılımını arttırmak için yapılan bu çalışmalar, kadınların taleplerini temsil edebilecek nitelikte mi? Bunun yanı sıra tartışmaların bir diğer odak noktası ise 'pozitif ayrımcılık' ve 'eşbaşkanlık' meselesiydi. Bu çerçevede, CHP İzmir İl Başkan Yardımcısı Altan İnaç, İzmir Kent Konseyi Güman Kızıltan, İzmir Kadın Dayanışma Derneği ve Amargi ile konuştuk.

'Kadın kotası değil cinsiyet kotası'

Altan İnaç- CHP İzmir İl Başkan Yardımcısı
Kavram, sadece kadın için değil cinsiyet kotası olarak geçer. Yani kadınların ağırlıklı olduğu listede de yüzde 33 oranla erkek kotası da vardır. Başvuruların tamamı kadın olsa bile 33 tane erkek girecek demektir. Kadın kotasından daha çok cinsiyet kotası demeliyiz o yüzden. Keşke demokrasi tam anlamıyla bütün kurumlarda temsil edilebilse ve herkes siyasette eşit

yer alabilse. Bu oran yüzde 50 olabilse. İşte o zaman tam anlamıyla kadın erkek eşitliğinden söz edebilmemiz mümkün.

Siyasal model olarak: 'Eşbaşkanlık'

Bir diğer tartışma konusu işe Eşbaşkanlık. Siyasal bir model olarak ele alınan eşbaşkanlık, kadınlar üzerinden pozitif ayrımcılık mı üretiyor? sorusunu gündeme getirdi.

Gönül Müzeyyen Alpşen- İzmir Kadın Dayanışma Derneği

Kadının özgürleşmesi ancak kadınların bir araya gelmesiyle ve birlikte hareket etmesiyle olur. Bugün siyasette kadın üzerinden üretilen söylemlerde kadın olarak kendimizi temsil edemiyoruz. HDP'de eşbaşkanlık sistemi var. Bu sistem pozitif ayrımcılık olarak nitelendiriliyor fakat kadınların gerçekten siyaset platformuna katılımı ve temsilinden söz edebilmemiz için pozitif ayrımcılık gerekli. Bunun dışında partilerde yüzde 33 kadın kotası olmasına rağmen siyasette aktif olarak görev alan kadın sayısı çok az. Bunun farkındayız ve bu yüzden meydanlardayız. Kadınların arasında farkındalık yaratmaya çalışıyoruz.

Altan İnaç- CHP İzmir İl Başkan Yardımcısı

Eşbaşkanlık olayı bir siyasi model olarak sunuldu. Bu bir kadın erkek eşitliği anlamına geldiği düşünülmemeli. Öyle bir şey yok. Eşbaşkanlık denilen

sistem başka ülkelerde vardır belki ama bu sanki kadın erkek eşitliğini sağlayan bir sistemmiş gibi anlatılmak doğru değil. Onun başka amaçları vardır. Onu uygulayanların siyasal söylemleri başka amaçlıdır. Kadın erkek eşitliğine dayalı bir modelmiş gibi algılanmamalı.

Ataerkil toplumun temsili 'devlet'

Altan İnaç- CHP İzmir İl Başkan Yardımcısı

Toplumsal sorunlar sadece siyasetin değil sendikasında bir derneklerdeki temsilde sorunu.

Toplumdaki kadının yerini doğru koymak

lazım. Siyasette yoklar da sendikal yaşam da varlar

mi? Kadın erkeğe eşitliği dediğimiz şey

bir bakış açısı dünya görüşü. Kafanızda başlayan şey. Aileden başlar ve orada çözeriz. Biz ataerkil, erkek egemen bir toplumumuz onunda yansıması bu.

Yağmur Zafer- Amargi

Ülkede muhafazakarlık arttıkça kadınların hakları ellerinden alınmaya başlandı. Kadın bedeni üzerine hükümet ve hükümet kanadı politik söylemlerde bulundu. Nüfus politikaları kadınlar üzerinden kuruluyor. Hükümet kadını kuluçka makinesi olarak görüyor. Ataerkil toplum yapısı kendini devlette de gösteriyor. Önce kadının nasıl doğuracağına, sonra kaç çocuk doğuracağına müdahale edildi. Kürtaji yasaklamak için ne kadar şey varsa yaptılar. Yasal dayanak olmadan devlet hastanelerinde kürtaj

yasaklandı en son. Hükümetin kürtaj söylemleri feminist kadın hareketine ivme kazandı denilebilir. Ayrıca Ak Parti döneminde yüzde bin dört oranında artan kadın cinayetleri de kitleselleşme üzerine belirli bir etkiye sahip. Örgütlenme isteğinde de gözle görülür bir artış olduğunu düşünüyoruz. Sürekli aramıza hevesli kadınlar ekleniyor ve bu gerçekten sevindirici. Kadınlar artık gerçekten susmuyorlar!

'Kadın'lar üzerindeki eğitimden bahsetmek yanlış'

Altan İnaç- CHP İzmir İl Başkan Yardımcısı

Türkiye toplumunda Anadolu coğrafyasında çok açık ve net bir kadın sorununuz var. Geçmişten gelen gelenekler bu sorunu pekiştiriyor aslında. Kısacası, kadının toplumdaki yerinin belirlenmesinde örf ve adetlerin rolü oldukça önemli. En kötüsü de kadına şiddet son yıllarda artan kadın cinayetleriyle beraber göz ardı edilemeyecek düzeyde. Tabii eğitim de önemli bir olgu; fakat yalnızca 'kadın'lar üzerindeki eğitimden bahsetmek yanlış bir tanımlama olur. Cinsiyet, etnik köken, dil, cinsel yönelim ayrımı yapmaksızın eğitim gerekli ki kadına olan bakış açısı da değişsin. Temsilden öte kadının toplumdaki yerini kafalarımıza doğru koymalı ve oturtmalıyız. Bence kadın örgütlerimizde siyasal yaşama katılmak isteyenlerinde meseleye buradan bakması lazım. Kendilerinizi yönetmeye talip olanların kadına bakış açısı nedir? Buna bakarak oy kullanmaları lazım.

Kadın örgütlülüğü

Güman Kızıltan- İzmir Kent Konseyi Başkanı

Kadının toplumdaki ve seçme seçilmedeki yeri iç açıcıcı değil. Bugüne baktığımızda toplumun değer yargılarından ya da sistemin bazı özelliklerden kadın haklarında bazı sahalarda ileri gidilmesiyle temsil hakkında siyaset temsilde kadının yeri sağlıklı bir düzeyde çıkarılmadı. Partiler genelde olumlu baktı fakat sonuca baktığımızda listelerde tam anlamıyla rol alamadı kadınlar. Konuyu iki kısımda ele almak mümkün. Siyasal partilerin ve sivil toplum kuruluşlarının yerel yönetimlerin de kadınlar aktif olarak rol alamıyor ve tam anlamıyla temsil edilemiyor. Bunun için ne yapmalı? Öncelikli olarak kadınlar örgütlenmeli Kadının toplumdaki haklarını özellikle seçme ve seçilme hakkını kullanarak aktif bir rol almasını sağlamak gerek. Fakat kadın hareketinde ciddi

bir 'örgütlülük' problemi söz konusu. Kadınlar örgütlenemiyorlar. Bugünkü örgüt yapısında sıkıntılar var, küçük dernekler var sadece ve güçlerin birleşmesi gerek. Kadının toplumdaki yerini güçlü bir sesin duyurması lazım. Biz hep duyulmayan sesleri duyurmaya çalışıyoruz. Toplumsal değer yargıların kadınların haklarına tam anlamıyla sahip olmalarına mani olan katmanlardan. Toplumsal değer yargılarının aniden değiştiremeyiz fakat bunun için mücadele etmeliyiz. siyaset bir mücadele alanı. Tabakta verilmez asla.

Ekonomi üzerinden siyaset

Ekonomi, seçim dönemi boyunca sıkça konuşulan konulardan biri haline geldi. Bugün seçim ekonomisi adı altında bahsettiğimiz seçmenlerin dikkatini çekebilmek için yaptırılan bayraklar ve afişler ise bu sektörlerin canlanmasında önemli bir role sahip. Biz de bu sayımızda 'seçim ekonomisi' kavramını ve etkilerini ele aldık

Aşkın Pazarcıklı Gözde Özhan

Seçim dönemi boyunca oyları maksimize etmek isteyen partilerin en temel araçlarından biri de 'ekonomi'. Süreç boyunca avantajlar sağlamak için ekonomi üzerinden politikalar üretilmekte. Ekonomistler tarafından dile getirilen bir konu da 'seçim ekonomisi'. Bazı ekonomistler seçimler söz konusuken seçilme motivasyonu ile hareket eden partilerin uyguladıkları politikalar doğrultusunda seçim ekonomisi sürecine girilmesinin kaçınılmaz olduğunu savunurken, bazıları ise böyle bir sürecin var olmadığını savunmakta.

Her seçim sürecinde yaşanan bu tartışmayı Duke Üniversitesinden Hasan Sadık Arık ve İzmir Ekonomi Üniversitesinden akademisyen Doç.Dr. Alper Dumanla konuştuk.

Oy toplamanın aracı

Hasan Sadık Arık-Duke Üniversitesi Doktora Öğrencisi Seçim ekonomisi, iktidardaki partilerin seçim sürecinde oy oranlarını arttırmak için devletin ekonomik ya da politik güçlerini kullanmasıdır. Farklı sektörlerde farklı şekillerde etkileyen ekonomi politikaları üretmek mümkün. Durumu bir örnekle açıklamak istersek; seçim öncesi doların düşmesini sağlayacak bir politika, ithal edilen bazı ürünlerin Türk lirası cinsinden değerini düşürebilir ve halkın belli kesimini memnun edebilir. Öte yandan ihracat edilen malların dolar cinsinden değerinin artması yüzünden bu politika ihracata dayalı sektörler için zararlı bir politika olabilir.

Seçim politikalarının genellikle sektörler açısından değil etkililikleri ekonomik sınıf ya da zümre açısından değerlendirilir. Seçim ekonomisinin toplumun belli kesiminden daha çok oy top-

lamak için uygulanır. Emeklilere yönelik maaş zamu ya da fakir vatandaşlara kömür/makarna dağıtılması gibi politikalar bu duruma örnek olabilir.

"Seçim ekonomisi yanlış kullanılan bir tabir"

Alper Duman-Akademisyen Aslında seçim ekonomisi yanlış kullanılan bir tabir. Seçim için iktisadi politikalar denilirse daha doğru olur. Kast edilen şudur; seçmen oy kullanırken kısa dönemde iktisadi çıkarına baktığından seçim zamanlarında seçmeni negatif etkileyecek iktisadi politikalar uzak durmak siyasetten iyidir. Örneğin, kamu harcamalarını azaltmak seçmenin kamu hizmeti almasını güçleştirir veya iş bulma olasılığını düşürürse kamu harcamaları azaltılmaz, artırılır. Ya da sosyal güvenlik primlerini tahsil etmek seçmen tabanında endişe yaratırsa bu ertelenir ya da moda tabirle yeniden yapılandırılır. Seçim süreci boyunca tartışılan konulardan bir diğeri ise 'enflasyon'.

"Merkez bankasının para politikasıdır"

Enflasyonun artmasında pek çok etmenin olduğunu söyleyen Arık, talep enflasyonu ve maliyet enflasyonu gibi farklı enflasyon tiplerinden, ya da hızına göre hiperenflasyon ya da kronik enflasyon gibi tanımlamalarından bahsetmenin mümkün olduğunu bahsetti. Arık ayrıca günümüzde ki ana akım ekonomi literatürünün enflasyonla mücadele ve fiyat stabilitesinin merkez bankasının işi olduğu söylemlerinin de var olduğunu ifade etti. Türkiye'nin durumundaki enflasyonun yaklaşık 5-6 senedir merkez bankasının yüzde 5'lik hedefinden yüzde 2'lik yukarı yönlü bir sapma seyrettiğini belirten Arık "bunun asıl sebebi merkez bankasının para politikasıdır" dedi. Enflasyonu düşürmenin şu anda kârdan

daha çok zarar getireceğine inandığını belirten Arık, kurdaki artış ve gergin politik ortamdan dolayı ekonomik büyümenin yavaşlayacağını ve merkez bankasının büyümeyi destekleyebileceği en kolay yolun, enflasyondaki artışla birlikte fazla para basmak olduğunu dile getirdi.

Duman ise, enflasyonun yani genel fiyat endeksindeki artışın, ivme kazanmasının arkasında arz ya da talep kaynaklı çok çeşitli nedenlerin olabileceğini ifade etti. Üretici Fiyat Endeksinin (ÜFE), Tüketici Fiyat Endeksinin (TÜFE) yaklaşık yüzde 30 daha fazla çıkmasının girdi fiyatlarının hızla artmasına sebep olduğunu belirten Duman, bu durumun nihai fiyatlara yansıtılmakta olduğunu göstergesi olduğunu belirtti. Duman ayrıca, cari açık azaltılmadıkça, kurlar üzerindeki yapısal baskının kalkacağına inanmadığını ifade etti.

Seçim süreci boyunca hükümet tarafından oluşturulan 'torba yasalar' da bir diğer tartışma konusu oldu.

Hepsi seçim ekonomisinin parçası

Son dönemde hükümet tarafından oluşturulan yasaların seçim ekonomisiyle ilişkili olduğunu belirten Arık, belli kesimlere veya sektörler haksızlık yapılmadığı için yapılan düzenlemelerin eleştirilmesinden daha çok desteklenmesi gerektiğini söyledi. Duman ise, kamu hizmetleri kapsamının genişletilmesinin doğal sonucunun kamu harcamalarının artırılması anlamına geldiğini söyledi. Duman "bu tür yasaların seçim öncesinde gündeme gelmesinin, oy getireceği varsayımıyla yapıldığının göstergesidir" dedi.

Seçim döneminde yapılan kamu harcamalarının ekonomideki makroekonomik bazı verileri olumlu yada olumsuz yönde etkilediği düşüncesi bir başka söylem olarak karşımıza çıkmakta.

"Politikanın yükünü ekonominin bütün kesimleri çekmektedir"

Seçim ekonomisi uygulamanın asıl sebebinin kısa dönemde makroekonomik açıdan sadece belli bir sınıfı pozitif yönde değiştirmek olduğunu savunan Arık, seçim ekonomisi ile ilgili asıl sorunun kısa dönemde yaşanan olumlu gelişmelerin uzun dönemde yarıdan çok zarar getireceği endişesi olduğunu dile getirdi. Bu sebepten dolayı seçim ekonomisinin kısa dönemli yararlarına kanılmaması gerektiğini ifade etti.

Hükümet tarafından çıkarılan yasaların seçim ekonomisinin bir parçası olup olmadığını, kamu harcamalarının ekonomiye nasıl yansıdığını ve Amerika'da siyasetçilerin seçim zamanı yatırımlarını nerelere yaptıklarını Loyola Marymount Üniversitesi doktora öğrencisi Fatih Turgut'a sorduk.

"Manipulatif uygulamalara gidilebilir"

Turgut'a göre çıkarılan yasaların çoğu seçim kampanyasına yatırım olarak nitelendirilebilir. Asıl amacın seçmeni etkilemek olduğunu ifade eden Turgut, yapılan kamu harcamalarının kısa dönemde olumlu etkisi olabileceğini ve bu harcamaların asıl sebebinin hükümetin faiz ve kur artışını engellemek için çok sık başvurduğu bir yol olarak gördüğünü dile getirdi. Turgut, iktidarın Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) aracılığıyla aylık göstergelerde manipulatif uygulamalara gidebileceği görüşünde olduğunu söyledi.

Türkiye'deki kadar bayrak kirliliği yok

Turgut, Amerika'da Türkiye'de olduğu gibi seçimlere çok fazla kaynak ayrıldığını belirterek "Başkan Obama ayda bir Los Angeles'a gelerek iş adamlarıyla yemek ve toplantılar düzenler ve böylece fon toplanır" dedi. Seçim döneminde meydanlarda

Türkiye'de ki kadar bayrak kirliliği olmadığını söyleyen Turgut, insanların oy verdiği veya vereceği adayı gizlemediğini, evlerin bahçelerinde ya da otomobillerin arkasında adayın adı olan stickerler ile destek verildiğini dile getirdi. Turgut ayrıca televizyona verilen reklamların ve son yıllarda artan internet kullanımıyla beraber sosyal medyanın büyük önem kazandığını ifade etti.

Oy kaybını önlemek için yapılan çalışmalar belli sektörleri canlandırırken, bazı sektörleri de olumsuz etkilemekte. Seçim süreci boyunca yaptırılan afişler, bayraklar ve tutulan seçim ofisleri bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Bizde Ünivers ekibi olarak bu süreci İzmir'deki emlak ve taksici çalışanı ile konuştuk.

Ekstra kazanç yok

Emlakçı Seçim dönemi boyunca emlakçıların genelinin ekstra bir kazanç elde etmediğini belirten Güzelyalı'da bulunan emlak sektörü çalışanı "Seçim zamanı para kazananlar bayrakçılar" dedi. Emlakçıların farklı farklı politik görüşe sahip olduğunu ifade eden sektör çalışanı hiçbir emlakçının üç aylığına sempati duymadığı bir partiye dükkan ya da daireyi kiralık olarak vermeyeceğini söyledi. Türkiye ekonomisinin sağlam ve istikrarlı bir şekilde yoluna devam etmekte olduğunu belirten sektör çalışanı "14 yıldır emlakçiyim ve son 10 yılda ev satışlarındaki olan artış gözle görünür derecede arttı" dedi.

"Türkiye'yi kriz bekliyor"

Taksici İnsanların maddi olarak sıkıntılar yaşadığını söyleyen taksici çalışanı, krizin Türkiye'yi etkileyeceğini ifade etti. Enflasyonun sürekli arttığına fakat vatandaşların cebine yansımadığına dikkat çeken sektör çalışanı, "Seçim sonrası ekonominin kötüye doğru gidişini izleyeceğiz" dedi.